

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) การพัฒนารูปแบบการแก้ไขปัญหาการพลัดตกหกล้มของ
ผู้สูงอายุด้วยภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้านไทย จังหวัดเลย

ชื่อโครงการ (ภาษาอังกฤษ) The Development of Falls Prevention in Older
Adults of Folk Medicine model in Loei Province.

โดย นางวัชรีย์ แก้วสา

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย กระทรวงสาธารณสุข

สนับสนุนโดย สำนักงานบริหารกองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

กระทรวงสาธารณสุข

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยการพัฒนารูปแบบการแก้ไขปัญหาการพลัดตกหกล้มของผู้สูงอายุด้วยภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้านไทย จังหวัดเลย เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การวิจัยเชิงพัฒนา (Development Research) และการวิจัยแบบกึ่งการทดลอง (Quasi – Experimental Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา และประเมินประสิทธิผลรูปแบบโปรแกรมการบริหารร่างกายผู้สูงอายุด้วยกษามะพร้าวในการแก้ไขปัญหาการพลัดตกหกล้ม ทั้งนี้แบ่งการศึกษาวีจยออกเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วยระยะที่ 1 ถอดองค์ความรู้หมอพื้นบ้านในการดูแลตนเองด้วยการเหยียบกะลามะพร้าวจังหวัดเลย ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบโปรแกรมการบริหารร่างกายผู้สูงอายุด้วยกษามะพร้าว ระยะที่ 3 การประเมินประสิทธิผลรูปแบบโปรแกรมการบริหารร่างกายผู้สูงอายุด้วยกษามะพร้าว ณ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเจริญสุข เขตพื้นที่หนึ่งของจังหวัดเลย ใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีการคัดเลือกตามคุณสมบัติจำนวน 35 คน ผู้วิจัยได้นำทำการบริหารจากกะลามะพร้าวของหมอพื้นบ้านมาพัฒนาเป็นโปรแกรม และตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาวิชาชีพที่มีความเกี่ยวข้องก่อนดำเนินการใช้จริง โดยใช้เครื่องมือวิจัยเป็นการคัดกรองภาวะการหกล้ม Timed Up and Go Test (TUGT) และการประเมินการทรงตัว Berg Balance Scale (BBS) ตั้งแต่ก่อนและหลังการทดลองใช้โปรแกรมการเหยียบกะลามะพร้าว ในสัปดาห์ที่ 4 และ 8

ผลการวิจัยพบว่า การถอดองค์ความรู้ทำให้ทราบถึงการบริหารด้วยการเหยียบกะลามะพร้าวที่เป็นเอกลักษณ์ ของ นางชีวาพร ดีบุรี นำมาสู่การพัฒนาโปรแกรมให้มีความถูกต้องสอดคล้องกับระบบกล้ามเนื้อ ค่าเฉลี่ยการคัดกรองภาวะหกล้มของกลุ่มตัวอย่าง (ใช้เวลาในการทดสอบลดลง) ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 4 เห็นได้ว่า ก่อนการใช้รูปแบบการเหยียบกะลามะพร้าวเทียบกับสัปดาห์ที่ 4 และสัปดาห์ที่ 8 มีความเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และค่าเฉลี่ยการประเมินการทรงตัว ก่อนการทดลองสัปดาห์ที่ 0, 4 และ 8 ด้วยสถิติ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีภาวะการทรงตัวดีขึ้น ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (P-value = .001) ดังนั้นจึงควรมีการขยายผลในการให้ความรู้การใช้โปรแกรมการเหยียบกะลามะพร้าวที่ถูกต้องกับประชาชน เนื่องจากเป็นวิธีที่เห็นผลและเป็นการส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้านไทยในการดูแลสุขภาพผู้ป่วย

คำสำคัญ : ถอดองค์ความรู้หมอพื้นบ้าน, การพัฒนารูปแบบ, การประเมินประสิทธิผล, ผู้สูงอายุ